

قبل از ورود به دریاچه، چشم‌های خود را بشوید!

واقعاً تردید داریم که مناطق بکرو دیدنی کشورمان را به آنان که علاقه‌مند دیدار از زیبایی‌هایی سرزمین ایران هستند، معرفی کنیم یا خیر! بگذاریم هم‌چنان ناشناخته بمانند، بلکه نسل‌های بعدی هم جایی برای دیدن داشته باشند!

هر جا را که معرفی کردیم، بعدها خبردار شدیم که هجوم دیدارکنندگان و گردشگران باعث تخریب محیط زیست در آن‌جا شده است و آن را به بدروزگاری دچار کرده‌اند. البته خودخواهی است که بگوییم فقط و فقط معرفی ما باعث شده است که همه به این مناطق بروند و آن‌جا را از قدر و ارزش ببندازند.

به هر حال نمی‌شود به‌خاطر عده‌ی اندکی تخریب‌کننده‌ی محیط زیست، ما زیبایی‌های کشورمان را معرفی نکنیم. چرا که ما برای نسل جوان می‌نویسیم که هم با فرهنگ‌اند و هم نسبت به وطن خود با مسئولیت. پس این بار سراغ یک محیط بکر و دور می‌رویم که خوشبختانه راه ماشین رو ندارد و احتمال هجوم گردشگران با انواع مینی‌بوس و سواری به آن‌جا امکان‌پذیر نیست. فقط نسل جوان می‌تواند به آن‌جا برود، آن‌ها با کوله‌پشتی و کوه‌نوردی و شاید هم با کمک گرفتن از اسب و قاطر...

بیش از ۶۰۰ گونه‌ی گیاهی در منطقه‌ی حفاظت‌شده‌ی اشترانکوه شناسایی شده‌اند
منطقه‌ی حفاظت‌شده‌ی اشترانکوه و دریاچه‌ی گهر، ذخیره‌گاه بزرگی برای بررسی تنوع زیستی در کشور است. عمر دریاچه‌ی گهر را تا ۳۰ میلیون سال تخمین زده‌اند

چون نگینی زیبا

را در پیش گیرید تا به نگین اشترانکوه برسید. اگر خسته می‌شوید، می‌توانید اسب و قاطری از آبادی‌های سرراه کرایه کنید تا راهنمای سفر هم داشته باشید.

در میان کوهستان‌ها

دریاچه‌ی گهر، از مجموع دو دریاچه‌ی ساختمانی (تکنونیک) تشکیل شده است که جزو دریاچه‌های مناطق کوهستانی چین‌خورده به حساب می‌آیند. عمق زیاد دریاچه، یعنی از ۴ تا ۲۸ متر هم این امر را تایید می‌کند. پهنای دریاچه ۴۰۰ تا ۸۰۰ متر است، اما درازای آن به یک و نیم کیلومتر هم می‌رسد. آب دریاچه آبی کبود و مناظر درختان و درختچه‌های پیرامون دریاچه دیدنی است. در فصل بهار لاله‌های واژگون و شقایق‌های رنگی چشم‌ها را به مهمانی می‌خوانند و جنگل انبوه ساحلی و نیزارهای آن چشم‌نوازند.

دریاچه‌ی مقصد ما در «اشترانکوه» قرار گرفته و تمام آن در قلمرو منطقه‌ی حفاظت‌شده‌ی اشترانکوه واقع است: «دریاچه‌گهر»؛ چون نگینی زیبا در میان کوه‌های سر به فلک کشیده‌ی اشترانکوه، از سلسله کوه‌های زاگرس در قلمرو استان لرستان.

آماده‌اید؟ می‌توانید تا درود یا الیگودرز در استان لرستان، مسیر دریاچه‌را با یک وسیله‌ی نقلیه طی کنید. مسیر درود نزدیک‌تر، اما سنگلاخی است، در حالی که مسیر الیگودرز تا دریاچه‌ی گهر جنگلی است و چشم‌نواز. کدام راه را برمی‌گزینید؟ اگر راه سنگلاخی شما را سرحال می‌آورد، راه درود را انتخاب کنید، اما ما راه جنگلی الیگودرز را ترجیح می‌دهیم که هم جنگل‌نوردی کرده باشیم و هم سری به جنگلهای زیبای بلوط زاگراس زده باشیم. از الیگودرز «راه‌خان‌آباد» و «تنگ‌تاپله»

اما در آب دریاچه قبلاً آب‌زیانی وجود نداشتند و از ماهی تهی بود. زیرا ماهی‌ها نمی‌توانستند خود را به دریاچه‌ای در ارتفاع ۲۴۰۰ متری برسانند! اما بعدها تخم‌ماهی‌ها و یا ماهی‌های ریز از نوع قزل‌آلای خال‌قرمز، رنگین‌کمان و زربیر را در دریاچه رها کردند و آن‌ها با آب این دریاچه‌ی مرتفع خو گرفتند.

یک منظومه‌ی زندگی

چشمه سارها، سراب‌ها و آبشارها، آب را به سوی گهر بزرگ و کوچک جاری می‌سازند و همراه با خاک،

۶۸ گونه‌ی گیاهی، خاص منطقه‌ی اشترانکوه در این منطقه‌ی زیبا و انحصاری وجود دارد.

۱۹۵ گونه پرنده‌ی متفاوت پیرامون دریاچه‌ی گهر، دیدارکنندگان را به خود جلب می‌کنند.

گرفتاری بزرگ

و آب‌های آلوده را روانه‌ی دریاچه می‌کنند!

حالا دریافتید که نگرانی اولیه ما در مورد معرفی مناطق بکر کشور و از جمله دریاچه گهر بی مورد نبود؟ اگر می‌خواهید به دریاچه بروید، ما حرفی نداریم، خوش بگذرد. ولی بیایید همین جا قول بدهید که هر زباله‌ای که تولید کردید. آن را در کیسه‌های زباله بریزید و از منطقه خارج کنید. قول بدهید که حتی سنگ‌های پیرامون دریاچه را جا به جا نکنید و مزاحم پرندگان، ماهیان، لاک‌پشتان و خرچنگ‌های دریاچه نشوید. بگذارید زندگی خودشان را بکنند و پیرامون دریاچه را پاک‌تر از زمانی که به آن وارد شده‌اید، به گروه‌های گردشگران بعدی واگذار کنید. خوش بگذرد، ولی ابتدا چشم‌ها را بشوید و بعد وارد دریاچه‌ی گهر شوید.

گرفتاری بزرگ گهر، گردشگرانی است که درختان جنگلی پیرامون آن را برای تهیه‌ی هیزم قطع می‌کنند. یا بدون گرفتن مجوز از پایگاه محیط زیست، در فصول ممنوع از آب دریاچه ماهی صید می‌کنند، زباله‌های خود را پیرامون دریاچه رها می‌سازند و برای حیوانات و پرندگان پیرامون دریاچه، مزاحمت به وجود می‌آورند و آن‌ها را از زندگی طبیعی خود محروم می‌کنند. همه ساله زباله‌های گردشگران منظره‌ی ناخوشایندی در اطراف دریاچه ایجاد می‌کند. فقط طی دو سال حدود ۱۰ تن زباله از کناره‌ی نگین اشترانکوه جمع‌آوری شده بود و دودکباب گردشگران هم که جای خود دارد. پس از صرف غذا هم گردشگران با انواع پاک‌کننده‌های شیمیایی، ظروف خود را می‌شویند

گیاهان و جانوران، منظومه‌ی زندگی دریاچه‌ای را می‌سازند که گاه بی‌توجهی انسان این منظومه را از هم می‌گسلد. پیرامون این دریاچه زندگی جانوری نیز رونق خاص خود را دارد. برخی از گیاهان منطقه خواص دارویی دارند. در کل منطقه‌ی حفاظت شده اشترانکوه، گونه‌هایی از زرشک، شیر خشت، سیب‌وحشی، گردو، بید، سنگ، ارژن، انجیر، گون، گز و بادام‌وحشی وجود دارد و گاه درختان آرس (پسته‌کوهی) هم در آن جا دیده می‌شود.

کل و بز، آهو، قوچ، خرگوش، شغال، روباه، گراز، گرگ، پلنگ، خرس‌قهوه‌ای و گربه‌ی وحشی پیرامون گهر و منطقه‌ی اشترانکوه را به عنوان محل زندگی خود انتخاب کرده‌اند و از کوه‌نوردان و دریاچه‌شناسان و علاقه‌مندان طبیعت بکر منطقه، استقبال می‌کنند.